

SZEGEDI VILMOS, DR.

1910. május 23. Budapest – N. a.

Eredeti szakmája szűcssegéd volt. 1944-ben a német megszállás, majd a nyilasuralom idején a fővárosban feleségével együtt bujkálni kényszerült. 1945. február 12.–1947. február 28. között a Magyar Államrendőrségnél szolgált rendőrnnyomozó főhadnagyként. 1947. március 1.–1949. március 11. között az Agnus Szőrmekereskedelmi Kft.-nél szűcssegédként és kereskedelmi alkalmazottként dolgozott.

1949. március 30.–1950. augusztus 11. között a Budapesti Törvényszéken aljegyző volt. 1950. augusztus 12-én budapesti államügyészsé neveztek ki, állását 1950. szeptember 11-én foglalta el. 1951. március 16.–1953. június 15. között a Budapesti Megyei Bíróságon bíróként tevékenykedett.

1953-ban „az akkori téves politikai megítélés folytán” bírói munkaköréből elbocsájtották, s 1956 augusztusáig a Földmérő és Talajvizsgáló Irodánál segédmunkásként, majd fűrósegédként, illetve mesterként dolgozott. 1956 augusztusától 1957 márciusáig a MÁV Vasúttervező Vállalatnál fűrótechnikus volt. 1957 márciusában – rehabilitációs kérelmét teljesítve – kinevezték a Fővárosi Főügyészséghez ügyésznek. 1957. március 15-től 1958. március 15-ig a Fővárosi Főügyészség politikai osztályára, illetve 1958. április 15-től 1959. március 11-ig a Legfőbb Ügyészség politikai osztályára beosztott főosztályügyészként teljesített szolgálatot. Egy 1959. november 27-i személyi javaslat szerint „politikailag és szakmailag egyaránt igen alapos felkészültséggel és nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező, tehetséges ügyész. Bírói és ügyészi gyakorlatának legnagyobb részét a politikai bűnperek intézésével töltötte. 1957 márciusától kezdve kérérelhetetlen osztályharcossággal, igen tevékenyen és eredményesen működött közre az ellenforradalom büntetőjogi felszámolásában.”

1959. március 11-én megbízták a Győr-Sopron Megyei Ügyészség ideiglenes vezetésével, 1959. augusztus 8-tól kinevezett megyei főügyészként irányította a rábízott szervezetet. 1960. június 13-tól főosztályvezető ügyészként a Legfőbb Ügyészség Titkárságát vezette.

1962. július 31-én Tömpe András, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Adminisztratív Osztályának vezetője dr. Szegedi állásából való felmentésére tett javaslatot, mert a Budapesti Megyei Bíróság bírájaként elsőfokú büntetőeljárásban ítélezett az ún. Szűcs-ügyben, valamint a szociáldemokratákkal szemben indított büntetőperekben (Némedi Varga Jakab és 15 társa, Laborcz István és 16 társa, Mauks Miklós és 11 társa, Gergely István, valamint dr. Káldor György, Varga László, Torma János büntetőügyében). Az MSZMP Politikai Bizottsága 1962. augusztus 7-én egyetértett az előterjesztéssel. Ugyancsak törvénysértő ítéleteket hirdetett ki a Grósz József és társai

büntetőügy ún. holdudvarába tartozó büntetőperekben (pl. Friedrich István és társai), ezenkívül pl. dr. Boytha György és két társa büntetőügyében is.

A Legfőbb Ügyészségen munkaviszonya az MSZMP KB-nak a személyi kultusz éveiben a munkásmozgalmi emberek ellen indított törvénytörő perek lezárásáról szóló 1962. augusztus 16-i határozatának végrehajtása során szűnt meg 1962. szeptember 24-én, és még ugyanaznap a Műszaki Tömítés Tűzoltó Armatúra és Tömegcikk Készítő Kisipari Termelőszövetkezet Jogi Irodájához helyezték át vezető jogászi pozícióba.

Az 1956-os forradalom utáni megtorlás során első fokon ő képviselte a vádat Péch Géza és társai büntetőperében, amelyben a Fővárosi Bíróság dr. Tutsek Gusztáv tanácsa 1957. október 4-én egy halálos ítéletet hirdetett ki (a másodrendű vádlott, Balogh László esetében). Szegedi az életfogytig tartó börtönbüntetéssel sújtott Péch és Békési Béla, valamint a határozott idejű börtönbüntetést kapott Budai Béla és Rácz József vádlottak terhére súlyosbítás végett fellebbezési óvást jelentett be, a többi vádlott esetében az első fokon kihirdetett ítéleteket tudomásul vette. Másodfokon, 1958. április 15-én a dr. Borbély János vezette tanács már négy személyt (Péch Géza, Balogh László, Gerlei József, Békési Béla) ítélte halálra, s mindegyiküket ki is végezték.

Szirmai Ottó és társai büntetőperében is ő volt az elsőfokú tárgyaláson eljáró ügyész, s vádbeszédében Szirmai Ottóval, Széll Sándorral, Cselik Ferencsel és Angyal Istvánnal szemben a kiszabható legsúlyosabb büntetést kérte. 1958. április 17-én a Fővárosi Bíróság dr. Tutsek Gusztáv vezette tanácsa Szirmai, Széll Sándort és Angyal Istvánt halálra ítélte. Szegedi Cselik esetében, aki húszévi börtönbüntetést kapott, súlyosbításért fellebbezett. Másodfokon kezdetben szintén ő képviselte a vádhatóságot, majd dr. Tóth Istvánné vette át tőle az ügyet. 1958. november 27-én a dr. Cieslár Viktor vezette tanács Széll elmarasztalását életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette, a másik két vádlottét helyben hagyta, s kivégezték őket.

Ő képviselte a másodfokú vádhatóságot Galgóczi Zoltán és társai büntetőperében, amelyben 1958. november 25-én hét (Galgóczi Zoltán, Nagy József, Vass Lajos, Bakos Gyuláné Salabert Erzsébet, Lachky Albert, Burgermeiszter József, Simon Gábor) és Nagy József és társai büntetőperében, amelyben 1959. február 10-én négy (Nagy József, Szabó Lajos, Bárány János, Ivicz György) halálos ítéletet született, s mindegyiket végre is hajtották. Mindkét büntetőperben dr. Borbély János tanácsa hagyta helyben a Fővárosi Bíróság dr. Tutsek Gusztáv vezette tanácsa 1958. szeptember 4-én, illetve 1958. május 22-én kihirdetett elsőfokú ítéleteit.

KITÜNTETÉSEI

Munka Érdemérem (1958. március 28.)

Az Ügyészség Kiváló Dolgozója (1960. január 12.)

Szocialista Munkáért Érdemérem (1960. április 4.)

FORRÁSOK, IRODALOM

Legfőbb Ügyészség Irattára X. 2283, Sz-84.

Budapest Főváros Levéltára XXV. 4. f. 3676/1957. Péch Géza és társai pere.

Budapest Főváros Levéltára XXV. 4. f. 8005/1958. Szirmai Ottó és társai pere.

Zinner Tibor et al. [Kahler Frigyes, Koczka Éva, Pálvölgyi Ferenc, Tóth Béla]: *Megfogyva és megtörve. Évtizedek és tizedelések a jogászvilágban, 1918–1962*. Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2005. 427., 457., 487., 565–566., 573.

Eörsi László: *Köztársaság tér, 1956*. 1956-os Intézet, Budapest, 2006. 197–198.